

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za mednarodno trgovino

2007/2255(INI)

25.2.2008

MNENJE

Odbora za mednarodno trgovino

za Odbor za razvoj

o politiki Kitajske in njenem vplivu v Afriki
(2007/2255(INI))

Pripravljalnica mnenja: Erika Mann

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za razvoj, kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. ob upoštevanju strateškega partnerstva med EU in Afriko, skupne strategije Afrike in EU in njenega akcijskega načrta (2007) ter partnerstva med Afriko in EU na področju trgovine in regionalnega povezovanja, pa tudi na področju znanosti, informacijske družbe in veselja,
- B. ob upoštevanju začetka partnerstva med EU in Afriko za infrastrukturo (2007), ki odraža potrebo po naložbah v infrastrukturne povezave (transport, energija, voda ter informacijske in komunikacijske tehnologije), da bi olajšali trajnostni razvoj,
- C. ob upoštevanju izjave Evro-afriškega poslovnega foruma na drugem vrhu EU-Afrika (2007),
  1. poudarja, da je skoraj 9 % uvoza EU iz Afrike; polovica je proizvodov, povezanih z energijo, 23 % je izdelkov, 11% pa je kmetijskih proizvodov; Afrika dobi okoli 8,3 % izvoza EU – 78 % je strojev, kemikalij in industrijskih izdelkov; največji (uvozni in izvozni) trgovinski partner EU je Južna Afrika; obžaluje, da blagovna menjava z Afriko še naprej upada, čeprav EU ostaja njen najpomembnejši trgovinski partner;
  2. poudarja, da je hitri gospodarski razvoj Kitajske v zadnjih dvajsetih letih pomembno vplival na trgovinsko menjavo med EU in Kitajsko ter na splošno na njune gospodarske odnose: skupna dvostranska trgovina se je od leta 1978 povečala več kot šestdesetkrat in je leta 2005 znašala 210 milijard EUR; EU je s presežka v blagovni menjavi v začetku osemdesetih let prišla na primanjkljaj 106 milijard EUR leta 2005, kar je njen največji zunanjetrgovinski primanjkljaj, Kitajska pa je zdaj druga največja trgovinska partnerica EU, takoj za ZDA; leta 2000 je EU s Kitajsko sklenila dvostranski sporazum o dostopu na trg, ki je bil pomemben mejnik pri postopku pridruževanja Kitajske Svetovni trgovinski organizaciji, kar je na veliko različnih načinov spremenilo svetovne trgovinske tokove;
  3. poudarja, da približno 3,6 % kitajskega uvoza prihaja iz Afrike, ta pa dobi 2,8 % kitajskega izvoza; poudarja, da je vrednost kitajske trgovine z Afriko narasla z dveh milijard USD leta 1999 na okoli 39,7 milijard USD leta 2005, tako da je Kitajska zdaj njena tretja najpomembnejša trgovinska partnerica; Afrika očitno postaja gospodarsko obzorje Kitajske, kar je zelo učinkovito pri združevanju strategije menjave nafte za pomoč in zunanjepolitična orodja;
  4. ugotavlja, da Kitajska vlaga v infrastrukturo, kar je bistveno za pospeševanje rasti, zmanjševanje revščine in povečanje trgovinske zmogljivosti; priporoča, naj EU več sedanjih proračunskih sredstev preusmeri v infrastrukturne projekte, ki ne uspejo pritegniti tujih neposrednih naložb;
  5. poudarja, da je Kitajska v zadnjih nekaj letih doživela eksplozivno gospodarsko rast povprečno 9 % na leto in je postala vodilni izvoznik; poudarja, da je ponovni razcvet

Kitajske kot vodilnega svetovnega gospodarstva temeljito spremenil stanje trgovinskih tokov in mednarodnih trgov; ugotavlja, da je Kitajska, zato da lahko vzdržuje tako rast, postala neto uvoznik nafte ter številnih drugih surovin in dobrin, njeno povpraševanje pa je povzročilo, da so močno poskočile cene mineralnih in kmetijskih dobrin;

6. poudarja, da je bil delež Kitajske pri skupnem povečanem povpraševanju po nafti zadnja štiri leta okoli 40 %; poudarja, da 30 % kitajskega uvoza surove nafte prihaja iz Afrike; poudarja, da se bo odvisnost Kitajske od uvožene nafte, mineralov in drugih surovin najverjetneje še povečevala in da lahko pričakujemo, da bo do leta 2010 uvozila 45 % nafte, ki jo potrebuje; poudarja, da zaradi svojega naraščajočega povpraševanja po energiji in težnje po povečanju svojega uvoza energije išče dobavitelje v afriških državah; meni, da je nadvse pomembno, da EU pozove vse politične sile in mednarodne vlagatelje, ki delujejo v Afriki, naj strogo spoštujejo socialne in okoljske zaščitne določbe, ki jih je leta 2002 Svetovna banka določila za dejavnosti pridobivanja surovin;
7. si želi, da bi iz politik EU na splošno izhajal pristop, osredinjen na "več Evrope v Afriki"; si želi večje evropske opaznosti (okrepitve podobe Evrope kot regije) in močnejše prisotnosti evropskih posredniških institucij v vsej Afriki (več dvostranskih trgovinskih zbornic, evropske zbornice v tujini, več evropskih poslovnih forumov, močnih stikov z evropsko in afriško diasporo), ki sta bistveni za vzpostavitev močnejših vezi med EU in Afriko;
8. poudarja, da agresivna trgovinska politika Kitajske občutno vpliva na evropske interese na afriški celini, pa tudi na dostop EU do dobrin, ter da EU, čeprav ostaja največja donatorica v Afriki, v preteklih desetletjih ni uspela povezati dodeljene pomoči z znatno širitvijo svojih trgovinskih odnosov z afriškimi državami;
9. poudarja, da je za Afriko pomembno, da razvije svojo strategijo za Kitajsko; ugotavlja, da je to zelo pomembno za okrepitev vzajemne narave trgovinskih odnosov med Kitajsko in Afriko; poudarja, da mora biti ta strategija osredinjena na večje sodelovanje afriških delavcev pri kitajskih projektih v Afriki, večjo pripravljenost Kitajske za prenos tehnologije in boljši dostop do kitajskih trgov za tipično afriško izvozno blago, kot so kava, kakav in usnjeni izdelki;
10. ugotavlja, da bi lahko izvajanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu, zlasti elementov trajnostnega razvoja, in sklenitev pogajanj iz Dohe zaradi ustvarjanja večjih možnosti trgovanja koristilo tako državam EU kot afriškim državam; priporoča, naj Komisija pomaga pri konkretnih programih za razvijanje zmogljivosti in za pospeševanje trgovine v Afriki; EU bi lahko pomagala zlasti zasebnemu sektorju vzpostaviti učinkovite laboratorije za testiranje proizvodov/hrane, s čimer bi se izboljšale možnosti izvoza v EU (in po možnosti na Kitajsko) ter zagotovilo zanesljivejše testiranje na lokalnih trgih;
11. opaža, da – v nasprotju s strategijo EU – pristop kitajske trgovinske politike do Afrike temelji na odnosih ena na ena med državami, zanemarja pa sklicevanje na človekove pravice, družbeno odgovornost gospodarskih družb ter okoljske in socialne standarde, zaradi česar ima Kitajska v Afriki znatno primerjalno prednost;
12. opaža, da prihaja do izkrivljanja mednarodne konkurence, ker za nove konkurente z razvijajočih se trgov ne veljajo strogi predpisi Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj o okoljskih, socialnih in etičnih standardih, ki so bili naknadno preneseni v

- nacionalno zakonodajo držav članic; priporoča, naj Komisija pridobi mednarodno podporo za te standarde;
13. poudarja, da zanimanje, s katerim se Kitajska osredinja na afriško celino, in uspeh njenih politik kaže, da ima Afrika potencial, zlasti kot dobaviteljica dobrin in virov energije; meni, da je še veliko možnosti za razširitev odnosov med EU in Afriko, prednosti od tega pa bi nedvomno imeli obe partnerici;
  14. močno priporoča Komisiji, naj oceni tako imenovane začasne sporazume o gospodarskem partnerstvu, pobudo "Vse razen orožja" in sporazum o najmanj razvitih državah, da bi razjasnila ali, in če da, kako kitajska podjetja, ki delujejo iz Afrike, pretirano ali nenamerno izkoriščajo ugoden dostop do trga EU, predviden v teh sporazumih;
  15. priznava, da je prihodnji gospodarski razvoj Afrike upravičeno prednostno vprašanje Evropske unije; priznava, da je "trgovina in regionalno povezovanje" ena štirih prednostnih nalog politike, opredeljena v skupni strategiji EU-Afrika;
  16. poudarja, da je diverzifikacija trgovine na splošno odločilna za vzpostavitev zanesljive gospodarske rasti v vseh afriških državah; poudarja dejstvo, da kitajski izvoz izdelkov v Afriko ne bi smel ovirati razvoja afriških panog ali uničiti konkurenčnosti na tem področju;
  17. poziva Komisijo in države članice, naj z afriškimi državami kratkoročno razvijejo strategijo za izkoriščanje njihovih surovin, saj je dolgoročno v njihovem interesu, da bi nadzirale pridobivanje lastnih surovin ter tržijo svoje lastne surovine in predelane proizvode na svetovnih trgih;
  18. poziva Komisijo, naj oceni, v kakšni meri se da o kvalitativnih parametrih za mednarodne trgovinske odnose učinkovito pogajati znotraj STO, zlasti ob upoštevanju možnosti razlikovanja med "podobnimi" proizvodi z merjenjem in označevanjem ekološkega odtisa proizvodnih in predelovalnih metod, ter kako se lahko okrepi spremljanje trgovinske politike STO prek uradov za večstranske okoljske sporazume;
  19. priporoča, da Komisija in države članice dosežejo dogovor s Kitajsko za vzpostavitev skupnih standardov v Afriki glede zaposlovanja in usposabljanja lokalne delovne sile v skladu z mednarodno priznanimi delovnimi standardi; priporoča sodelovanje z lokalnimi izvajalci in pogodbeniki ter prenos tehničnega znanja; priporoča, da se spoštuje in varuje okolje z reciklažo odpadnih in uporabljenih materialov ter ukrepi za energijsko učinkovitost;
  20. meni, da mora biti sodelovanje in tehnična pomoč pri pridobivanju in trženju surovin pomemben vidik vsake evropske ponudbe Afriki; zato poziva, da se na teh področjih zagotovi več programov usposabljanja, zlasti v okviru razvojnega sodelovanja;
  21. priporoča, da Komisija v okviru sedanjih pogajanj s Kitajsko vztraja, da se v sporazum o partnerstvu in sodelovanju vključi novo poglavje, posvečeno trgovini, da se zavezujoče opredelijo temeljni delovni standardi Mednarodne organizacije dela, družbena in okoljska odgovornost gospodarskih družb, določbe proti okoljskemu in socialnemu dampingu, priporočila Mednarodne organizacije dela za dostojno delo in spoštovanje zahtev, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov o človekovih pravicah;

22. priporoča, da se s prizadevanji zagotovi, da bodo evropski izvajalci za projekte uporabili lokalno delovno silo in lokalni zasebni sektor ter zagotovili trajnost za ves cikel projektov; poudarja, da je za trajnostni razvoj pomemben boljši in raznovrstnejši zasebni sektor ter zmanjšanje revščine na afriški celini;
23. meni, da je vzpostavitev regionalnih gospodarskih okvirjev in povečano regionalno sodelovanje med afriškimi državami izredno pomembno za trajnostni razvoj Afrike; poudarja, da mora udejstvovanje Kitajske v Afriki privedi do večje podpore regionalnemu trgovinskemu sodelovanju med afriškimi državami;
24. splošneje priporoča, naj Komisija začne izmenjavo stališč na visoki ravni s kitajskimi partnerji o razvojnih politikah Kitajske in EU ter o tem, kako izboljšati vzajemno sodelovanje;
25. razume, da nujno uresničevanje razvojnih ciljev tisočletja zahteva trajnostni razvoj v afriških državah, tako da se čim več prihodka ustvari na lokalni ravni; meni, da bi to med drugim moralo obsegati gospodarsko diverzifikacijo, ki ne bi bila odvisna od izvoza blaga, ter okrepiti regionalno povezovanje;
26. ugotavlja, da so evropske gospodarske naložbe v Afriki v podrejenem konkurenčnem položaju zaradi odkritega ali prikritega subvencioniranja kitajskih projektov in ponudb kitajske vlade (ali podjetij, ki so v celoti v državni lasti), zaradi večjih stroškov, ki so posledica socialnih in ekonomskih standardov, ki pa ne veljajo za kitajske konkurente, zaradi vezane kitajske pomoči, ki preprečuje evropskim podjetjem, da bi se pridružila projektom, financiranim iz kitajske pomoči, in zaradi omejenega dostopa evropskih podjetij do instrumentov za pokrivanje finančnega in naložbenega tveganja;
27. pozdravlja dejstvo, da je Kitajska članica Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami; priporoča, naj Kitajska pri trgovanju z Afriko popolnoma spoštuje to konvencijo, saj je njen cilj zagotoviti, da mednarodna trgovina s primerki divjih živali in rastlin ne bo ogrozila preživetja vrst; v zvezi s tem pozdravlja, da je bil junija 2007 podpisan devetletni moratorij na trgovanje s slonovino;
28. poziva Komisijo, naj začne razprave s Kitajsko o konkretni podpori za pobudo sektorja ekstraktivne industrije za preglednost, ki jo je Kitajska že odobrila;
29. kritizira kitajska ugodna posojila v sklopu kitajske vezane pomoči in sistematično subvencioniranje gradbenih podjetij v državni lasti v mednarodni konkurenci; nasprotno pa Kitajska štiti domači trg z diskriminatornim kvalifikacijskim sistemom, ki je glede na študijo, ki jo je naročil Generalni direktorat za trgovino, zbil tržni delež tujih izvajalcev s 6 % (preden je Kitajska pristopila k STO) na manj kot 1 % danes;
30. opozarja, da je leta 2007 Kitajska ustanovila družbo China Investment Cooperation Ltd s premoženjem 200 000 000 000 USD, ki je trenutno šesti največji državni naložbeni sklad na svetu;
31. opozarja, da kitajska podjetja v državni lasti očitno lahko z naložbami v Afriki veliko tvegajo; opaža, da je kitajsko energetska podjetje CNOOC Ltd napovedalo, da bo odkupilo 45 % delež morskega naftnega polja v Nigeriji za 2 270 000 000 USD;

32. priznava, da je strateško partnerstvo med Afriko in EU opredelilo razvoj domačih trgov in regionalno vključevanje kot strateško prednostno nalogo; ta strategija bo deležna podpore prek partnerstva med Afriko in EU na področju trgovine in regionalnega povezovanja; v zvezi s tem prvi akcijski načrt (2008–2010) poziva k izvajanju partnerstva med EU in Afriko o infrastrukturi kot prednostne naloge za spodbujanje naložb v trajnostno infrastrukturo v vseh pomembnih sektorjih;
33. opaža drastično zmanjšanje deleža za infrastrukturo v virih, ki so jih v devetdesetih letih dodelile afriške vlade in agencije za razvojno pomoč: priznava tudi, da se je podpora držav članic za ekonomske infrastrukture in storitve v zadnjem desetletju zmanjšala, zlasti na področju transporta in deloma energije;
34. priporoča, da Komisija ustvari hitreje delujoče postopke za razvojno pomoč EU, ko gre za infrastrukturo; to bi lahko izenačilo konkurenčne pogoje s pogoji kitajskih podjetij, ki lahko računajo na zelo hiter odziv kitajske vladne pomoči ali postopke za vladna posojila;
35. priporoča, da Komisija in države članice dajo prednost infrastrukturnim projektom, ki se podpirajo iz sredstev EU, glede na njihov vliv na regionalno vključevanje in razvojni potencial vse celine (vseafriška omrežja); priporoča, da morajo podjetja – da so upravičena do financiranja Komisije – spoštovati okoljske, socialne in finančne standarde, določene v pravnem redu EU;
36. priporoča, da Komisija oblikuje delovno skupino za Afriko, ki bo celoviteje obravnavala strateške, politične, trgovinske in infrastrukturne izzive ter povezane tematike; taka delovna skupina bi lahko dodatno pomagala izenačiti konkurenčne pogoje s konkurenti iz drugih regij; ključna področja, na katera se je treba osrediniti, morajo zajemati financiranje izvoza, zavarovanje izvoznih kreditov, javna naročila ter pravila in postopke za preglednost;
37. razume izredno pozitivno vlogo informacijske in komunikacijske tehnologije na splošno pri podpiranju rasti, konkurenčnosti in ustvarjanju delovnih mest; priporoča, naj Komisija uskladi obstoječe afriške in evropske programe in se močneje osredini na razvijanje zmogljivosti informacijske in komunikacijske tehnologije za mala in srednja podjetja prek javno-zasebnih partnerstev, da se zagotovi vzpostavljanje institucij in politik na tak način, da bodo olajšale naložbe, inovacije in prenos tehnologije;
38. priznava, da je dostop do trajnostnih virov energije zelo pomemben za oba kontinenta; partnerstvo med Evropo in Afriko mora vključevati varnost preskrbe, prenos tehnologije v sektorju obnovljive energije, trajnostno ekstrakcijo virov in preglednost energetskih trgov;
39. podpira pobudo EU in Afrike glede podnebja, da bi afriškim državam pomagali, da bi se spoprijele s škodljivimi vplivi podnebnih sprememb na njihovo okolje in gospodarstva; podpira mednarodni režim po letu 2012, ki bo izboljšal mehanizem za čist razvoj in ustanovil s sektorjem povezane industrijske pristope za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;
40. priporoča, naj Komisija izboljša kritje naložbenega tveganja za zasebni sektor na strateško pomembnih področjih, kot so sektor surovin in ključni infrastrukturni sektorji

(tudi visokotehnološki), ki bodo pozitivno prispevali k razvoju v afriških državah; meni, da bi to lahko popolnoma izenačilo konkurenčne pogoje s kitajskimi podjetji, ki so v državni lasti, ali ki jih država podpira, ki imajo manj težav glede obvladovanja tveganj;

41. priporoča, da Komisija, Evropska razvojna banka in evropske dvostranske razvojne agencije združijo več finančnih sredstev, dodeljenih za infrastrukturni razvoj v Afriki, v specializiranih skladih; priporoča, da se konkurenčnost osredini na kakovost, trajnost in stroške celotnega življenjskega cikla projekta, ne pa na najnižje ocenjene stroške za začetno fazo; take dolgoročne pogodbe bi potem omogočile, da bi denar evropskih davkoplačevalcev dejansko dolgoročno služil lokalnemu prebivalstvu, ter olajšale prenos tehnologije na lokalno gradbeno industrijo in povečale lokalno zaposlovanje;
42. izraža dvom glede preusmeritve s pomoči za projekte na proračunsko podporo in iz mednarodnih pravil dodeljevanja za standardne dokumente ponudb na državne sisteme javnih naročil, ki so jo izvedle evropske in mednarodne finančne institucije; priporoča, da Komisija ponovno oceni svojo strategijo in o tem poroča Parlamentu pred naslednjim vrhom EU-Afrika;

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	25.2.2008
Izid končnega glasovanja	+: 19 -: 3 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Kader Arif, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Glyn Ford, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, Helmuth Markov, Cristiana Muscardini, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Tokia Saïfi, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Jean-Pierre Audy, Danutė Budreikaitė, Albert Deß, Elisa Ferreira, Carl Schlyter, Zbigniew Zaleski
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Luigi Cocilovo